

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Анотація: У статті розглянуто актуальні питання правового захисту персональних даних в Україні на тлі активної цифровізації, що впливає на обробку і зберігання персональної інформації. Проаналізовано національне законодавство та міжнародні стандарти, зокрема положення GDPR, які визначають основні підходи до захисту даних. Визначено ключові проблеми та запропоновано напрямки вдосконалення правового регулювання для забезпечення надійного захисту персональної інформації. Мета дослідження – дослідити чинні механізми захисту персональних даних в Україні та запропонувати рекомендації щодо їх адаптації до європейських вимог.

Ключові слова: персональні дані, цифровізація, правове регулювання, конфіденційність, GDPR, кібербезпека.

Summary: This article examines the current issues of legal protection of personal data in Ukraine against the backdrop of active digitalization, which affects the processing and storage of personal information. The national legislation and international standards, in particular the provisions of the GDPR, which determine the basic approaches to data protection, are analyzed. The key problems are identified and directions for improving the legal regulation to ensure reliable protection of personal information are proposed. The purpose of the study is to investigate the current mechanisms for protecting personal data in Ukraine and to propose recommendations for their adaptation to European requirements.

Key words: personal data, digitalization, legal regulation, confidentiality, General Data Protection Regulation, cybersecurity.

Цифровізація сприяє збільшенню обсягів оброблюваних персональних даних, що підвищує ризик їх витоку. Зокрема, за даними IBM, у 2023 році середня вартість витоку даних у світі досягла 4,35 мільйона доларів США, що на 12% більше, ніж у 2020 році [5, с. 3]. В Україні питання захисту даних також є надзвичайно актуальним, адже кіберзагрози зростають, а рівень довіри громадян до безпеки своїх даних залишається низьким [4, с. 19].

Існуючі українські закони, зокрема Закон України «Про захист персональних даних» [1, с. 5], виявляють обмежену відповідність європейським стандартам захисту, що призводить до правових ризиків. Європейське законодавство, як-от GDPR [2, с. 15], вважається взірцем у питаннях захисту даних завдяки впровадженню новітніх стандартів та положень, таких як право на забуття та вимога повідомлення про витоки.

Проблеми захисту персональних даних активно досліджують науковці, такі як А. Г. Величко [3, с. 45], Л. М. Кравченко [4, с. 21] та інші, які наголошують на потребі реформування українського законодавства для його відповідності сучасним вимогам.

Метою роботи є аналіз чинного стану захисту персональних даних в Україні, виявлення основних правових прогалин та розробка рекомендацій щодо вдосконалення українського законодавства з урахуванням європейських практик.

Основною проблемою є відсутність ефективних механізмів контролю та притягнення до відповідальності за порушення обробки даних в Україні, що створює загрози для безпеки персональної інформації громадян. Національне законодавство з питань захисту даних потребує змін для адаптації до умов цифрового середовища та зменшення кіберризиків. Наприклад, в Україні не введено обов'язкового інформування про витоки даних, що є суттєвою прогалиною в системі захисту.

Отже, аналіз свідчить про необхідність запровадження нових механізмів регулювання та контрольних заходів, таких як суворі санкції за порушення, право на забуття, обов'язкове інформування користувачів про витоки даних. Додатково пропонується підвищити стандарти кібербезпеки для організацій, які працюють із персональними даними. Перспективним напрямком подальших досліджень є розробка системи, що інтегрує принципи GDPR та враховує особливості українського законодавства і цифрових викликів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI [1, с. 5-8].

2. Європейський парламент і Рада Європейського Союзу. Регламент (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року щодо захисту фізичних осіб у зв'язку з обробкою персональних даних (GDPR) [2, с. 15].
3. Величко, А. Г. Захист персональних даних в умовах цифрової трансформації // Право та суспільство. – 2022 [3, с. 45].
4. Кравченко, Л. М. Європейські стандарти захисту персональних даних: перспективи для України // Юридичний журнал. – 2023 [4, с. 19-21].
5. IBM Security. Cost of a Data Breach Report 2023 [5, с. 3, 12].

КИРИЧЕНКО, А. В.,
Національний університет біоресурсів і природокористування України

ЗАХИСТ ДАНИХ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ХАРЧОВИМИ ПРОДУКТАМИ

Анотація: актуальність теми захисту даних в електронній торгівлі харчовими продуктами визначається зростанням онлайн-покупок, суворими вимогами законодавства та високим ризиком кіберзагроз. З огляду на збільшення кількості особистих даних, що обробляються платформами електронної торгівлі, проблема забезпечення безпеки клієнтських даних набуває особливого значення. Дослідження зосереджується на ключових викликах, пов'язаних із захистом інформації в електронній торгівлі харчовими продуктами, таких як захист від витоків даних, кіберзагроз та забезпечення конфіденційності чутливих даних. Запропоновані заходи – шифрування, багатофакторна аутентифікація, моніторинг безпеки – дозволяють мінімізувати ризики, а дотримання міжнародних стандартів, таких як GDPR, сприяє підвищенню довіри споживачів.

Ключові слова: захист даних, електронна торгівля харчовими продуктами, персональні дані, кіберзагрози, конфіденційність, шифрування даних, багатофакторна аутентифікація, моніторинг безпеки.

Актуальність теми захисту даних у сфері електронної торгівлі харчовими продуктами обумовлена стрімким зростанням онлайн-покупок, підвищеними вимогами законодавства до збереження персональних даних та зростанням ризиків кіберзагроз. В умовах, коли особиста інформація клієнтів стає мішенню для зловмисників, підприємства повинні забезпечувати високі стандарти безпеки, щоб зберегти довіру споживачів і відповідати законодавчим нормам.

Проблема захисту даних у сфері електронної торгівлі харчовими продуктами полягає в необхідності забезпечити безпеку та конфіденційність персональної інформації користувачів, яка стає все більш уразливою у зв'язку з цифровізацією комерційних операцій. Виклики, пов'язані із захистом даних, зокрема від кіберзагроз, отримують особливе значення, оскільки порушення безпеки може призвести не лише до фінансових збитків компаній та втрати довіри споживачів, а й до серйозних наслідків для приватного життя клієнтів. Ця проблема пов'язана з важливими науковими завданнями, зокрема розробкою нових технологій шифрування даних, алгоритмів аутентифікації та стандартів безпеки, а також із практичними аспектами, такими як формування відповідної політики конфіденційності та дотримання міжнародних норм. Вирішення цих завдань є критично важливим для забезпечення сталого розвитку електронної торгівлі та підтримки довіри користувачів до цифрових сервісів.

Серед українських науковців, які зробили внесок у дослідження захисту даних в електронній торгівлі та кібербезпеці, можна виділити О. В. Булах [1] та М. І. Яремик та А. В. Черненко [2]. В. В. Ковалевський та Т. А. Вакалюк [3] зосереджуються на дослідженнях у галузі розробки та функціонуванні систем захисту сервісів електронної комерції. Однак питання, пов'язані із захистом персональних даних саме в електронній торгівлі харчовими продуктами, залишаються недостатньо дослідженими.

Метою дослідження є виділення ризиків в захисті даних у сфері електронної торгівлі харчовими продуктами та пропозиції щодо їх мінімізації.

Захист даних у сфері електронної торгівлі харчовими продуктами є критичним питанням, оскільки зростання онлайн-покупок значно підвищило кількість особистих даних, які обробляються на таких платформах. Тому перш ніж запропонувати методи захисту доречно дослідити ризики в захисті даних у сфері електронної торгівлі харчовими продуктами.